

Consultatieverslag internetconsultatie Tijdelijke subsidieregeling onderzoek interventies ter uitbreiding arbeidstijd

Er zijn in totaal 18 reacties ontvangen in het kader van de internetconsultatie van de Tijdelijke subsidieregeling onderzoek interventies ter uitbreiding arbeidstijd. Potentiële aanvragers zijn overwegend positief over de regeling. Zo is één partij blij met de kans op een brede manier met urenuitbreiding aan de slag te gaan. Ook wordt de aandacht voor urenuitbreiding in de huidige krappe arbeidsmarkt toegejuicht. Verder wordt door een partij ook de aandacht voor cultuurverandering binnen organisaties, specifiek met betrekking tot gendernormen, als positief benoemd. De partijen die hebben gereageerd benoemen echter ook een aantal aandachtspunten.

Inhoud interventies en activiteitenplan

Uit de internetconsultatie is naar voren gekomen dat potentiële aanvragers behoefte hebben aan flexibiliteit om op hun eigen manier invulling te geven aan de interventies. Zo zou beter kunnen worden aangesloten op de behoeften van de praktijk en bestaande kennis en ervaring. Een mogelijk gevolg van de huidige opzet is dat niet elke interventie voor alle sectoren interessant zal zijn. Daarnaast bestaat er de wens interventies met elkaar te combineren en/of te verbreden. Verder wordt het perspectief van de werknemer en de werkgever in het activiteitenplan gemist.

De interventies zijn op hoofdlijnen reeds uitgewerkt, zoals opgenomen in de bijlage met het activiteitenplan. Het activiteitenplan is leidend voor de uitvoering van de interventies. De nadere instructies van de onderzoekers dienen bij de uitvoering van het activiteitenplan te worden opgevolgd in het belang van het wetenschappelijk onderzoek en de repliceerbaarheid van interventies. De onderzoekers overleggen daarbij met het samenwerkingsverband om de interventie, binnen kaders van de regeling, zoveel mogelijk te laten aansluiten bij de behoeften van de uitvoeringspraktijk. Het signaal dat het perspectief van de werknemer en werkgever onvoldoende zijn vertegenwoordigd in het activiteitenplan wordt opgepakt. In het activiteitenplan wordt verduidelijkt dat de interventiepartner in het kader van de uitvoering van de interventies de wensen en behoeften van onder meer de betrokken medewerkers en leidinggevenden in kaart brengt.

Om het werkend mechanisme van de interventies op wetenschappelijke wijze te kunnen bepalen, is het van belang dat de interventies niet met elkaar worden gecombineerd. Als interventies worden gecombineerd kan immers niet worden vastgesteld wat de werkzame elementen zijn. Om die reden is ervoor gekozen om interventies in deze fase van het programma en in het kader van de huidige subsidieregeling niet te combineren. Er worden in een volgende fase van het programma nog vijf interventies ontwikkeld. Ten behoeve van die interventies kan -mede op basis van de dan verkregen onderzoeksresultaten- worden verkend of het meerwaarde heeft om combinaties van interventies mogelijk te maken. Een voorwaarde daarvoor is wel dat de effectiviteit van die interventies met een gedegen wetenschappelijke onderbouwing kan worden beoordeeld. Na afloop van het eerste tijdvak wordt de aanvraagprocedure geëvalueerd. In de aanloop naar openstelling van het tweede tijdvak worden de verbeterpunten meegenomen. Uit de evaluatie kunnen belemmeringen naar voren komen voor (potentiële) aanvragers. Zo kan bijvoorbeeld blijken dat bepaalde interventies op onvoldoende animo kunnen rekenen. Vijf van de zeven interventies zijn, mede op verzoek van de Universiteit Utrecht, opengesteld voor drie sectoren, met een maximum van één aanvraag per sector. De reden hiervoor is dat de interventies op die manier contextonafhankelijk kunnen worden onderzocht op effectiviteit. Tegelijkertijd is het signaal dat sommige interventies op meer aanvragen van een bepaalde sector kunnen rekenen dan andere. Om die reden wordt de regeling zo gewijzigd dat bijvoorbeeld bij onvoldoende animo vanuit een bepaalde sector een tweede of derde aanvraag van één van de andere twee sectoren kan worden toegewezen.

Deelnemende organisaties

Tijdens de internetconsultatie is de wens geuit minder rigide om te gaan met de onderverdeling in sectoren/branches en het verplichte aantal deelnemende organisaties. Ook de eis dat deelnemende organisaties minimaal vijftig medewerkers moeten hebben, in combinatie met het minimumaantal deelnemende medewerkers (25 per deelnemende organisatie), wordt door sommige partijen als een hoge grens -of zelfs als niet haalbaar- ervaren. Het gevolg van deze opzet is dat kleinere en

middelgrote organisaties geen kans krijgen om in het kader van deze subsidieregeling met de interventies aan de slag te gaan, terwijl zij ook baat kunnen hebben bij de interventies in het kader van deze subsidieregeling. Een partij heeft voorgesteld een minimumaantal deelnemers per sector te hanteren in plaats van per deelnemende organisatie. Daarnaast is -met het oog op de arbeidsmarktcrapte- bepleit dat alle sectoren zich in kunnen schrijven voor alle interventies.

Er is bewust gekozen de vijf interventies enkel open te stellen voor de sectoren onderwijs, kinderopvang en zorg in verband met het maatschappelijk belang van deze tekortsectoren. Wel is met het oog op flexibiliteit toegevoegd dat ook sectoren met sbi-code 88.99 (ambulante jeugdzorg, maatschappelijk werk en advies en lokaal welzijnswerk) in het kader van deze regeling worden gerekend tot de sector kinderopvang. Deze verbreding biedt naast meer flexibiliteit ook mogelijkheden voor combinatiebanen in de kinderopvang en bijvoorbeeld de ambulante jeugdzorg. Het vereiste minimumaantal medewerkers is onderdeel van de regeling om de impact van de subsidieregeling te vergroten. Het vereiste minimumaantal medewerkers dat deelneemt geldt per deelnemende organisatie, omdat de kosten van de implementatie van de interventie anders niet proportioneel zijn. Bovendien vereist het wetenschappelijk onderzoek een zekere massa aan deelnemers binnen elke deelnemende organisatie. In de regeling is verduidelijkt dat het actief deelnemen aan de interventie betekent dat de medewerker alle stappen zoals opgenomen in het activiteitenplan doorloopt (voor zover van toepassing op de medewerker). Naast actieve deelnemers zijn er ook deelnemers aan de controlegroep die enkel vragenlijsten invullen. Deze groepen moeten ongeveer gelijk in omvang zijn en tellen beiden mee voor het behalen van het minimumaantal medewerkers. Het samenwerkingsverband legt hierover verantwoording af in het activiteitenverslag.

Samenwerkingsverband

Ten aanzien van het samenwerkingsverband zijn verschillende aanbevelingen ontvangen. Enerzijds wordt aangegeven dat het maatschappelijk belang voorop moet staan. Een interventiepartner met een commercieel belang zou door een partij bij voorkeur als leverancier worden gediend (en dus niet als onderdeel van het samenwerkingsverband). Anderzijds is er vanuit een potentiële interventiepartner juist de wens het eigenaarschap voor de interventie-ontwikkeling en de uitrol van de interventie te beleggen bij de medeaanvrager/interventiepartner. Er is behoefte aan duidelijkheid over de uiteindelijke zeggenschap over een interventie binnen een sector (hoofd- of medeaanvrager). Ook in het kader van de opschaling wordt gevraagd om aan te geven of zeggenschap bij de opschalingspartner ligt of bij de onderzoekers. Daarnaast is er de wens dat binnen het samenwerkingsverband de hoofdaanvrager verantwoordelijk wordt gemaakt voor het aanleveren van de deelnemende organisaties.

In het kader van de subsidieaanvraag dient een samenwerkingsverband een onderlinge samenwerkingsovereenkomst af te sluiten. In deze overeenkomst worden de taken, rollen en subsidiemiddelen verdeeld. Het samenwerkingsverband moet het hier dus onderling eens over worden om een aanvraag in te kunnen dienen. Zo wordt geborgd dat het samenwerkingsverband een breder maatschappelijk belang dient dan het individuele belang van één van de partijen van het samenwerkingsverband. Het aanleveren van de deelnemende organisaties is een verantwoordelijkheid van het samenwerkingsverband. Indien de hoofdaanvrager, met instemming van het samenwerkingsverband deze rol op zich neemt, dan is dat mogelijk binnen de kaders van de huidige regeling.

De Universiteit Utrecht is verantwoordelijk voor het bepalen van de wetenschappelijk randvoorwaarden waaraan de interventies moeten voldoen. Vanuit die rol ziet de Universiteit Utrecht toe op overeenstemming van de uitwerking van de interventies door de verschillende samenwerkingspartners. De interventiepartners zijn verantwoordelijk voor de implementatie van de interventies bij de deelnemende organisaties. Zij voldoen daarbij aan de vastgestelde wetenschappelijke randvoorwaarden. De onderzoekers overleggen met het samenwerkingsverband om de interventie, binnen de kaders van de regeling, zoveel mogelijk te laten aansluiten bij de behoeften van de uitvoeringspraktijk.

Wat betreft de positie van de interventiepartner is het binnen de huidige opzet al mogelijk dat een werkgever, werkgeversorganisatie, O&O-fonds of branche-/sectororganisatie interventiepartner kan

zijn. De interventiepartner kan echter noch deelnemende organisatie, noch hoofdaanvrager zijn. De deelnemende organisaties maken geen onderdeel uit van het samenwerkingsverband. De opschaling is nog geen onderdeel van deze subsidieregeling en bevat hierover dus nog geen aanwijzingen/voorschriften. Op dit moment leiden de ontvangen aanbevelingen ten aanzien van het samenwerkingsverband niet tot aanpassing van de subsidieregeling, maar wel tot verduidelijking van het activiteitenplan.

Budget

Wat betreft het budget is tijdens de internetconsultatie het signaal ontvangen dat er behoefte is aan meer budget. Ook de vergoeding voor HR-ondersteuning is bescheiden genoemd. Daarnaast is de behoefte geuit aan richtlijnen over maximumbudgetten die de hoofdaanvrager kan claimen bij de interventie-uitrol. Verder wordt een aanbeveling gedaan het aantal toewijzingen van aanvragen terug te brengen, zodat er meer kans is op schaalvoordelen.

Bovenstaande punten hebben niet geleid tot aanpassing van de subsidieregeling. De interventies zijn voor een groot deel uitgekristalliseerd. Het budget past bij de beoogde rol van de interventiepartner, die er hoofdzakelijk uit bestaat om de interventie te implementeren en de deelnemende organisatie te begeleiden. Voor de deelnemende organisaties worden reeds HR-kosten vergoed tot maximaal €100.000 per toegewezen aanvraag (uitgezonderd de interventie 'financiële inzichten'). Overige kosten van de deelnemende organisatie zijn niet subsidiabel. Door deze (relatief beperkte) kosten op zich te nemen, toont de deelnemende organisatie haar intrinsieke motivatie om deel te nemen aan de interventie. De deelnemende organisatie heeft er immers voordeel van als de interventie inderdaad tot uitbreiding van de arbeidstijd van medewerkers leidt. Ook de behoefte aan maximumbudgetten leidt niet tot aanpassing van de subsidieregeling. De partijen in het samenwerkingsverband dienen een onderlinge samenwerkingsovereenkomst op te stellen ten behoeve van de subsidieaanvraag. Zo wordt geborgd dat alle partijen voorafgaand aan subsidietoewijzing overeenstemming hebben bereikt over de onderlinge verdeling van de subsidie en de taken op een manier die voor alle partijen werkbaar en uitvoerbaar is. Verder is één van de doelen van de subsidieregeling 'het bevorderen van een maatschappelijke beweging en kennisontwikkeling gericht op het stimuleren van meer uren werken'. Door een groter aantal subsidietoewijzingen mogelijk te maken, wordt de maatschappelijke impact van de subsidieregeling groter.

Subsidietoewijzing

Tijdens de internetconsultatie is onder de aandacht gebracht dat de kinderopvangsector substantieel kleiner is dan de zorgsector en de onderwijssector. Er wordt op gewezen dat het belangrijk is dat de kinderopvangsector evenveel kans heeft op subsidie. Verder wordt opgemerkt dat first come, first serve niet zou leiden tot subsidieverlening aan de kwalitatief "beste" aanvraag en wordt gepleit voor een kwalitatieve beoordeling.

De subsidieregeling voorziet reeds in subsidieplafonds per interventie en per sector, waardoor er voor iedere sectorspecifieke interventie subsidie beschikbaar is voor de kinderopvangsector. De (kwaliteits)eisen waaraan subsidieaanvragen moeten voldoen zijn vastgelegd in de regeling. Enkel aanvragen die aan de gestelde (kwaliteits)eisen voldoen, komen in aanmerking voor toewijzing van de subsidie. Subsidieaanvragen worden dus ook in het kader van 'first come, first serve' beoordeeld op kwaliteit. Een subsidieaanvraag die niet aan de eisen voldoet, kan niet worden toegewezen.

Overige punten

Diverse reacties zien op het laten lonen van een uitbreiding van de arbeidstijd (al dan niet in het kader van een combinatiebaan). In dit kader is bijvoorbeeld aandacht gevraagd voor een alternatief belastingsysteem. Verder wordt in overweging gegeven de hoogte van de marginale druk (voor bepaalde inkomens) onderdeel te maken van het onderzoek. Verder is wat betreft het voortgezet onderwijs aangegeven dat gekeken zou moeten worden naar vier dagen lesgeven en één vrij geroosterde dag ten behoeve van voor- en nawerk in het kader van bijvoorbeeld lessen om urenuitbreiding te stimuleren.

De geschetste aandachtspunten liggen gedeeltelijk buiten de scope van de subsidieregeling. Wel kent de regeling een interventie gericht op het wegnemen van misverstanden over marginale druk.

Voor driekwart van de werkenden ligt de marginale druk tussen de veertig en zeventig procent. Daarmee houden zij dus zestig tot dertig cent over van elke extra euro bruto-inkomen. Acht procent van de werkenden heeft een marginale druk tussen zestig en zeventig procent. Bij één op de vijf werkenden is de marginale druk lager dan veertig procent. Een te negatieve inschatting van de eigen feitelijke marginale druk kan werkenden remmen om meer uren te werken. Het is van belang dat mensen zich hiervan een goed beeld kunnen vormen. Binnen de subsidieregeling is ruimte voor een interventie die ziet op het wegnemen van misverstanden over marginale druk (de interventie financiële inzichten), door actieve deelnemers meer inzicht te geven in wat extra gewerkte uren hen kan opleveren.